

Nowoczesny samorząd

Instytucje samorządowe, w tym urząd powinien skutecznie zostać przygotowany do maksymalnej obsługi obywateli drogą online. To oznacza, że wewnętrznie musi być przestawiony wyłącznie na elektroniczny obieg dokumentów. Skróci to czas załatwienia sprawy i odszukanie jej w gąszczu innych tematów nie będzie stanowiło żadnego problemu.

Obywatel może zgłosić wszystkie wnioski do urzędu gminy, a ten urząd skieruje do odpowiednich urzędów innych szczebli samorządu i administracji rządowej.

Przeprowadzimy inwentaryzację zadań publicznych i problemów społecznych i przydzielimy je do odpowiednich instytucji. Obecnie np. szkody łośi zgłasza się do RDOŚ, a dzików do innego urzędu etc. Drogi gminne i powiatowe to kolejny z tematów przerzucania obywatela z urzędu do urzędu. Obywatel nie jest od tego, żeby samemu szukać, który urząd jest od załatwienia jego sprawy. Pomożemy poprzez zgłoszenie w urzędzie gminy i przekazanie procedury dalej, a to stosowny urząd odezwie się do mieszkańca.

Animator społeczny w każdej gminie

Budowanie i organizowanie społeczności lokalnej to zadanie, które wzmacnia rozwój lokalny. Silne wspólnoty radzą sobie z wieloma problemami bez ingerencji Państwa. Proces aktywizowania i organizowania społeczności lokalnej wymaga profesjonalizacji, co oznacza wprowadzenie zawodowej instytucji animatora społecznego, który będzie diagnozował potrzeby i zasoby lokalne, organizował partnerstwa lokalne, realizował założenia metody środowiskowej w społeczności lokalnej w oparciu o instytucje samorządowe lub zlecenie lokalnej organizacji pozarządowej. Będziemy preferować powstawania Miejsc Aktywności Mieszkańców, Centrum Aktywności Społecznej, czy też Centrum Aktywności Lokalnej.

Zwiększenie niezależności finansowej samorządów

Za konieczną uważamy reformę systemu dochodów samorządowych.

Należy rozważyć takie rozwiązania, jak: zwiększenie udziału samorządów w podatku PIT oraz CIT. Jesteśmy także za wprowadzeniem możliwości współregulowania stawek podatku PIT przez samorządy. Ponadto warto wprowadzić zasadę zasilania wpływami z podatku CIT budżetu JST, w której znajduje się siedziba oddziału danej firmy i gdzie ma miejsce faktyczne generowanie przychodu. Skutkowałoby to odejściem od zasady płacenia podatku CIT w miejscu rejestracji centrali firmy.

przyznanie samorządom udziału w podatku VAT, co najmniej na poziomie 3% (dałoby to JST dodatkowych ok. 7 mld. zł. dochodu, zgodnie z projektem budżetu na rok 2022). Po wprowadzeniu takiego rozwiązania, im więcej będzie przedsięwzięć prorozwojowych inicjowanych przez samorząd, tym więcej pieniędzy wróci do jego budżetu i pozwoli kontynuować aktywną politykę inwestycyjną. Musi nastąpić objęcie samorządów udziałem w całości dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych, w szczególności udział w podatku płaconym ryczałtem.

Nietykalność subwencji oświatowej

Opowiadamy się za odejściem od szkodliwej praktyki przerzucania kosztów funkcjonowania oświaty na samorząd poprzez zmniejszanie subwencji oświatowej. Trzeba skończyć z widocznym od lat trendem spadkowym w zakresie udziału części oświatowej subwencji ogólnej w budżecie państwa – dekadę temu wynosił on 13% wydatków budżetu, dziś jest to poniżej 11%. Konieczne jest też objęcie subwencją państwową żłobków. Oczywiście subwencja oświatowa będzie musiała być waloryzowana.

Zdrowie, transport publiczny blisko ludzi

Trzeba zapewnić wspólnotom lokalnym większą swobodę i środki na realizację usług publicznych. Dlatego będziemy dążyć do reform m.in. systemu ochrony zdrowia, edukacji czy transportu publicznego w takim kierunku, aby zapewnić samorządom realne instrumenty w zarządzaniu tymi obszarami, choćby poprzez likwidację kuratoriów oświaty, urealnienie wyceny świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych w samorządowych placówkach czy przeznaczenie środków na wsparcie lokalnego ekologicznego transportu publicznego (szczegółowe rozwiązania znajdują się lub znajdą w sektorowych dokumentach programowych).

Odpolitycznienie finansowania samorządów

Interesy partii politycznych nie powinny wpływać na rozdział funduszy samorządowych. Wszystkie mechanizmy finansowania samorządów muszą być wolne od wpływów transparentne i oparte na obiektywnych i uzasadnionych, a nie uznaniowych kryteriach.

Trzeba skończyć z dzieleniem środków dla samorządów z partyjnego klucza. Nie mogą się więcej powtórzyć przypadki Funduszu Dróg Samorządowych czy Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, z których środki trafiały w zdecydowanej większości do samorządów zarządzanych przez członków ugrupowania rządzącego.

Promowanie dobrych modeli współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi

NGO-sy, od kół gospodyń wiejskich i ochotniczych straży pożarnych, przez wyspecjalizowane stowarzyszenia czy fundacje aż po ruchy miejskie, to wspaniała forma samoorganizacji społeczeństwa, skupiająca ludzi najbardziej aktywnych i kreatywnych – samorząd powinien zapewnić naturalną pomoc w ich działaniu, a także być otwartym na ich potrzeby i postulaty. Ostatnie lata to dynamiczny rozwój różnych form partycypacji obywatelskiej w zarządzaniu publicznym. Przybiera ona różne formy – od budżetów obywatelskich (funkcjonujących już we wszystkich miastach na prawach powiatu) aż po fundusz sołecki działający w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich. Jesteśmy przekonani, że konieczne jest ich dalsze rozwijanie i promocja, bo w ten sposób najlepiej realizuje się konstytucyjna zasada pomocniczości oraz społeczeństwa obywatelskiego. Cieszymy się, że już dziś dzięki działaniom Stowarzyszenia ruch Polska 2050 włącza się aktywnie w praktykowanie obywatelskiego zaangażowania w rozwiązywanie lokalnych problemów.

Godne wynagrodzenie pracowników samorządowych. Podniesienie rangi zawodu, włączenie do służby publicznej

Priorytetem nowego rządu musi być zrekompensowanie pracownikom służby publicznej całych lat braku podwyżek i adekwatnego wyrównania inflacyjnego pensji. Tylko w służbie cywilnej kwota bazowa była zamrożona przez dwa lata (2021 – wobec 3,4-proc. inflacji w roku poprzednim i 2022 – 5,1% inflacji), a w 2023 roku wzrosła o 7,8% wobec 14,4% inflacji w zeszłym roku. Pauperyzacja urzędników musi się skończyć. W ciągu dwóch lat te straty powinny być zrekompensowane z naddatkiem poprzez wzrost wynagrodzeń w służbie publicznej o 25%. Ok. 20 miliardów złotych na ten cel należy potraktować jako inwestycję w bezpieczeństwo i stabilność Rzeczypospolitej. Oszczędności w wydatkach publicznych powinny być realizowane poprzez doskonalenie zarządzania, a nie kosztem ludzi, którym państwo zawdzięcza funkcjonowanie.

Proponujemy objęcie całej służby publicznej, tj. pracowników administracji rządowej, państwowej i samorządowej jedną regulacją kodeksową, która gwarantowałaby m.in. ujednoczoną listę płac opartą na jednej kwocie bazowej dla wszystkich zatrudnionych w służbie publicznej. Kwota bazowa powinna obejmować także polityczne kierownictwo rządu. Kodeks ułatwiłby również przechodzenie pracowników między administracją samorządową, a rządową. Fundamentalnym założeniem kodeksu byłoby przywrócenie konkurencyjnego i opartego na kompetencjach naboru do służby

publicznej. Jednocześnie zachowana byłaby specyfika pracy i wyodrębnienie organizacyjne w służbie cywilnej, która cieszy się szczególną, konstytucyjną ochroną. Przewidujemy szczególne wsparcie pracowników socjalnych, których praca daleko wykracza poza obowiązki administracyjne, a w płacach są najniżej uposażeni. Często pracując w terenie obciążeni są dodatkową odpowiedzialnością za reagowanie na patologie, przemoc domową, czy krzywdę dzieci. Ten obszar trzeba wyjątkowo wzmocnić.

